

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษา เรื่องปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยสรุปผลการวิจัย อภิปราย และมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. การอภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำครู และผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำครู และผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้า ฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยภาวะผู้นำครูกับผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร
4. เพื่อวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

5. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. ปัจจัยภาวะผู้นำครูและผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยภาวะผู้นำครูและผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร แตกต่างกัน
3. ปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับมาก
4. ปัจจัยภาวะผู้นำครูอย่างน้อย 1 ตัว มีอำนาจพยากรณ์ผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2559 จาก 6 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนสกลทวาปี 2) โรงเรียนธาตุทองอำเภอนายวิท 3) โรงเรียนภูดินแดงวิทยา 4) โรงเรียนเตี้อศรีไพรวัลย์ 5) โรงเรียนคำยางพิทยาคม และ 6) โรงเรียนร่วมไทรวิทยา จำนวนทั้งสิ้น 166 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 13 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 6 คน และครูผู้สอน 147 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2559

จาก 6 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนสกลทวาปี 2) โรงเรียนธาตุทองอำเภอนายวิทย์ 3) โรงเรียนภูดินแดงวิทยา 4) โรงเรียนเคื้อศรีโพธิ์วัลย์ 5) โรงเรียนคำยางพิทยาคม และ 6) โรงเรียนร่มไทรวิทยา จำนวน 117 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 13 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 6 คน และครูผู้สอน 98 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified- Random Sampling) ใช้เกณฑ์ร้อยละ 40 ของโรงเรียนและกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan เครซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 43)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2. นำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างในการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ จำนวน 50 คน ให้ตอบแบบสอบถามโดยประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จาก 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 1 โรงเรียน จำนวน 30 คน โรงเรียนใหญ่ 1 โรงเรียน จำนวน 10 คน และโรงเรียนขนาดกลาง 10 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ให้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และผู้ตอบแบบสอบถาม

4. รวบรวมแบบสอบถามคืนมาตรวจสอบและคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ ดำเนินการจัดกระทำตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของ Rensis Likert Method ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับเรื่องปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอน จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย สถานภาพ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็น Check List

ตอนที่ 2 ลักษณะเป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จำนวน 5 ด้าน จำนวนทั้งหมด 30 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของ Rensis Likert Method

ตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นคำถามเกี่ยวกับผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จำนวน 5 ด้าน จำนวน 30 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของ Rensis Likert Method โดยแบบสอบถามที่ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.98 โดยแต่ละด้าน มีคุณภาพดังนี้

1. ด้านปัจจัยภาวะผู้นำครู มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.55 ถึง 0.88 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98
2. ด้านผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.65 ถึง 0.91 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่า t-test (Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว One-Way-ANOVA (F-test) ความสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และถดถอยพหุคูณทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลการจัดการเรียนรู้โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

1. ปัจจัยภาวะผู้นำครูและผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

1.1 ผลการศึกษาระดับปัจจัยภาวะผู้นำครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้ดังนี้

1.1.1 ระดับปัจจัยภาวะผู้นำครู โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีระดับปัจจัยภาวะผู้นำครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง และการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง

1.1.2 ระดับปัจจัยภาวะผู้นำครู ด้านวุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากที่สุด คือ ด้านให้เกียรติและเห็นคุณค่า และความสำคัญของงานผู้อื่น ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีแรงจูงใจที่มุ่งต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน และมีวิสัยทัศน์ในการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และเจตคติที่ดีและตระหนักในจิตวิญญาณของความเป็นครู โดยตามลำดับ

1.1.3 ระดับปัจจัยปัจจัยภาวะผู้นำครู ด้านการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีทักษะการฟัง การพูดและยอมรับทัศนะของผู้อื่น มีบทบาทในการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ และมีส่วนร่วมปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.1.4 ระดับปัจจัยปัจจัยภาวะผู้นำครู ด้านการบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สนใจต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน กระตุ้นให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้อยู่เสมอ และปรับตัวในการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

1.1.5 ระดับปัจจัยปัจจัยภาวะผู้นำครู ด้านการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สร้างความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้กับนักเรียน และการจัดการเรียนรู้ สนับสนุนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนานวัตกรรมกับเพื่อนร่วมงาน และมีวิธีการที่หลากหลายในการตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง

1.1.6 ระดับปัจจัยปัจจัยภาวะผู้นำครู ด้านมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ

โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ยอมรับข้อคิดเห็น และความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนบทบาทตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน และปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน

1.2 ผลการศึกษาระดับผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้ดังนี้

1.2.1 ระดับความคิดเห็น โดยรวมและรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ และผลสำเร็จของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้

1.2.2 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ในด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ นำหลักสูตรสถานศึกษามาออกแบบการจัดการเรียนรู้ นำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดหรือความต้องการของผู้เรียน

1.2.3 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนอยู่เสมอ

1.2.4 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ในด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยสืบค้น ข้อมูลในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างต่อเนื่อง นำเทคโนโลยีมาใช้ผลิตสื่อและนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมต่อผู้เรียน

1.2.5 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้

ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีการตรวจสอบเครื่องมือก่อนวัดและประเมินผล และวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

1.2.6 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้

ในด้านผลสำเร็จของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีแนวทางให้นักเรียนมีทักษะการคิดที่ดี มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และมีแนวทางพัฒนานักเรียนให้มีทักษะความรู้ ทักษะวิชาการที่พร้อม

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยภาวะผู้นำครูและผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้า ฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร พบว่า ในแต่ละด้านตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน ไม่มีความแตกต่างกัน

3. ปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการหาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

4.1 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของตัวแปรปัจจัยภาวะผู้นำครู ที่มีผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม จำนวน 5 ด้าน พบว่า 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ โดยมีภาพรวม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ด้านการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ และด้านการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 72.20 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ $\pm .24085$

4.2 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของตัวแปรปัจจัยภาวะผู้นำครู ที่มีผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบ

การเรียนรู้ จำนวน 5 ด้าน พบว่า 2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน และด้านการสนทนาอย่างสร้างสรรค์

4.3 ผลการวิเคราะห์อำนาจการหาอำนาจพยากรณ์ของตัวแปรปัจจัยภาวะผู้นำครูที่มีผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 5 ด้าน พบว่า 2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน และด้านการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง

4.4 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของตัวแปรปัจจัยภาวะผู้นำครูที่มีผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 ด้าน พบว่า 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ และด้านการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง

4.5 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของตัวแปรปัจจัยภาวะผู้นำครูที่มีผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 5 ด้าน พบว่า 2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ และด้านการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง

4.6 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของตัวแปรปัจจัยภาวะผู้นำครูที่มีผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ด้านผลสำเร็จของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 ด้าน พบว่า 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง และด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีข้อค้นพบที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายในประเด็นสำคัญๆ ได้ดังนี้

1.ระดับปัจจัยภาวะผู้นำครูและผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

1.1 ผลการศึกษาระดับปัจจัยภาวะผู้นำครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้ดังนี้

1.1.1 ระดับปัจจัยภาวะผู้นำครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง และการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง อาจจะเป็นเช่นนี้ เพราะภาวะผู้นำครู เป็นตัวชี้วัดหนึ่งในสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้ครูผู้สอนต้องมีภาวะผู้นำครู ซึ่งสมรรถนะประจำสายงานนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กษมา วรวรณ ฌ อยุธยา (2550, หน้า 42) ได้กล่าวไว้ว่า ห้องเรียนครูต้องเป็นทั้งผู้สอนและผู้บริหาร เช่น การบริหารจัดการชั้นเรียนของตนเองครูจะต้องใช้ภาวะผู้นำในการบริหารนักเรียนที่ตนเองสอนหรือรับผิดชอบอยู่ เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นการบริหารนักเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) ซึ่งล้วนให้ครูมีส่วนร่วม และมีภาวะผู้นำในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้จากการแสดงให้เห็นบทบาทของครูในการเป็นครูผู้นำ (Teacher Leader) บทบาทการเป็นผู้นำพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Developers) และให้การพัฒนาแก่บุคลากรต่างๆ (Staff –Development Providers) เป็นต้น บทบาทผู้นำของครูมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน จึงจำเป็นต้องกำหนดให้ครูมีภาวะผู้นำที่เพียงพอที่จะดำเนินการในกระบวนการปรับปรุงคุณภาพด้านต่างๆ ของโรงเรียนได้สำเร็จ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพร พันธุ์ชัย (2556, หน้า 14-17) ปัจจัยภาวะผู้นำครู ที่พบว่า ผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอนต้องมียุทธศาสตร์ประกอบภาวะผู้นำครู ดังนี้ (1) ความรู้ความเข้าใจหลักสูตร ซึ่งวัดได้จากตัวบ่งชี้คือ 1.1) พัฒนาหลักสูตรแกนกลาง 1.2) มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรแกนกลาง 1.3) มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเป็นอย่างดี 1.4) มีความสามารถในการวัดผลประเมินผลหลักสูตรแกนกลาง (2) ภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ วัดได้จากตัวบ่งชี้คือ 2.1) เป็นผู้นำทางการเรียนการสอน 2.2) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2.3) เป็นแบบอย่างที่ดีของการสอน

และการเรียนรู้ 2.4) จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนด้วยความสนใจและสนุกสนาน
 2.5) ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการเรียนวิชา
 อื่นๆ (3) การพัฒนาตนเองไปสู่ครูมืออาชีพ วัดได้จากตัวบ่งชี้คือ 3.1) มีความมุ่งมั่นและ
 พัฒนาตนเองไปสู่ครูมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง 3.2) สร้างแนวคิด วิธีการ ใหม่ในการพัฒนา
 ตนเอง 3.3) มีความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้ 3.4) เป็นผู้ที่มั่นฝึก
 ตนเองอยู่เสมอและเป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษากับเพื่อนครู 3.5) เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ศึกษา
 หาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้ทันสมัยทันเหตุการณ์อยู่เสมอ (4) การสร้างความสัมพันธ์
 และให้ความร่วมมือกับชุมชน วัดได้จากตัวบ่งชี้คือ 4.1) ส่งเสริมและสร้างชุมชนแห่งการ
 เรียนรู้ 4.2) เป็นตัวแทนขององค์กรทั้งในโรงเรียนหรือของสมาคมท้องถิ่น 4.3) ทำงาน
 ร่วมกับครูคนอื่น และผู้บริหาร 4.4) มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
 ของโรงเรียนหรือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน 4.5) แลกเปลี่ยนความรู้ที่เกิดขึ้น
 ในห้องเรียนและแลกเปลี่ยนทักษะความรู้ของผู้อื่น 4.6) เป็นแบบอย่างในการผสมผสาน
 ความร่วมมือ 5) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน วัดได้จากตัวบ่งชี้คือ 5.1) ส่งเสริม
 ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5.2) มีความรับผิดชอบงานในหน้าที่
 5.3) ปฏิบัติงานจนเห็นผลเชิงประจักษ์ 5.4) มุ่งมั่นอย่างจริงจังในการจัดการเรียนรู้
 5.5) ดูแลเอาใจใส่นักเรียนของตน 5.6) มุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน 5.7) ศึกษาติดตาม
 และแก้ไขข้อบกพร่องทางภาษาของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.1.2 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอน
 ที่มีต่อปัจจัยภาวะผู้นำครู ด้านคุณภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู พบว่า
 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การประเมินสมรรถนะครูที่เป็น
 คุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานประกอบด้วย ความรู้ (knowledge) ทักษะ
 (Skills) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Other
 characteristics) ซึ่งมีสมรรถนะครู ประกอบด้วยสมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำ
 สายงาน ดังนี้ สมรรถนะหลัก (Core Competency) ของครูผู้สอนที่สำคัญ ประกอบด้วย
 5 สมรรถนะ คือ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนา
 ตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู และและสมรรถนะ
 ประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ได้แก่ 1) การบริหาร
 หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน
 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำครู 6) การสร้าง

ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 13-14)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากที่สุด คือ ด้านให้เกียรติและเห็นคุณค่า และความสำคัญของงานผู้อื่น ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีแรงจูงใจที่มุ่งต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน และมีวิสัยทัศน์ในการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และเจตคติที่ดีและตระหนักในจิตวิญญาณของความเป็นครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร เจริญชัย (2558, หน้า 234-241) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ กษมา วรวรรณ (2550, หน้า 39 - 41) ได้ให้แนวคิดในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจทางการศึกษา ด้านบุคลิกภาพครูผู้นำการเปลี่ยนแปลงในกาปฏิรูปการเรียนรู้ ควรเป็นบุคคลที่บุคลิกภาพดี มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ใช้คำพูดและการแสดงออกที่เป็นกัลยาณมิตร พร้อมทั้งจะขยายเครือข่ายการจัดการเรียนรู้สู่เพื่อนครูด้วยกันและระบบที่มงาน ในการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน

1.1.3 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีต่อปัจจัยปัจจัยภาวะผู้นำครู ด้านการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ พบว่า มีความเห็นต่อด้านสนทนาอย่างสร้างสรรค์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีทักษะการฟัง การพูดและยอมรับทัศนะของผู้อื่น มีบทบาทในการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ และมีส่วนร่วมปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 13-14) ได้ระบุตัวบ่งชี้ถึง ภาวะผู้นำครู (Teacher leadership) ด้านการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue) มีพฤติกรรมดังนี้ 1) มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น โดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพ 2) มีทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่น ยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางใหม่ๆ ในการ

ปฏิบัติงาน 3) สืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ๆ ที่สร้างความท้าทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร พันธุ์ชัย (2556, หน้า 14-17) ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำครู มีดังนี้ ภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ วัดได้จากตัวบ่งชี้คือ 1) เป็นผู้นำทางการเรียนการสอน 2) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 3) เป็นแบบอย่างที่ดีของการสอนและการเรียนรู้ 4) จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนด้วยความสนใจและสนุกสนาน 5) ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่นๆ

1.1.4 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอนที่มีต่อปัจจัยปัจจัยภาวะผู้นำครู ด้านการบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สนใจต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน กระตุ้นให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้อยู่เสมอ และปรับตัวในการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิศิษฐ์ มุ่งนากลาง (2556, บทคัดย่อ) ผลการวิจัย เรื่องรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 11 พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำครูมี 4 องค์ประกอบ คือ 1) บุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง 2) แบบอย่างทางการสอน 3) สร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม 4) มุ่งพัฒนาผู้เรียน และชาญชัย อาจินสมาจาร (2550, หน้า 49) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำและพฤติกรรมภาวะผู้นำครูกระตุ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง บทบาทของครูผู้นำกำหนดให้ครูผู้สอนมีภาวะผู้นำสูงขึ้นต่อการเปลี่ยนแปลงการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยครูผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ในการทำงาน เพื่อพัฒนาตนเองสู่การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนรู้ และช่วยกันพัฒนาจนเกิดวิสัยทัศน์ร่วม (Shared vision) และมีการแสดงออก พฤติกรรมเชิงรุก (Proactive) กล้าที่จะเสี่ยง (Taking risk) กล้าที่ตัดสินใจ กล้าที่จะยอมรับสิ่งใหม่ๆ กล้าที่จะเปลี่ยนแปลงและมุ่งเน้นผลประโยชน์ผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเช่นเดียวกับงานวิจัยของ อภารัตน์ ราชพัฒน์ (2554, หน้า 13 -14) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาสามารถคัดสรรองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูได้ 4 องค์ประกอบ คือ 1) มีการพัฒนาตนเอง และเพื่อนครู 2) เป็นแบบอย่างทางการสอน 3) มีส่วนร่วมในการพัฒนา และ 4) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

1.1.5 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีต่อปัจจัยปัจจัยภาวะผู้นำครู ด้านการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สร้างความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้กับนักเรียน และการจัดการเรียนรู้ สนับสนุนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนานวัตกรรมกับเพื่อนร่วมงาน และมีวิธีการที่หลากหลายในการตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพวังสรรค์ จันทวังษ์ (2556, หน้า 278-281) ได้ศึกษาการพัฒนาระยะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำครู และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาระยะผู้นำครูและดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาระยะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร มี 7 องค์ประกอบ คือ ความเป็นมืออาชีพ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง การมุ่งพัฒนาผู้เรียน การเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี มีดัชนีชี้วัด จำนวน 117 ตัวชี้วัด 2) ทางเลือกการพัฒนาระยะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร ประกอบด้วย 18 วิธีการ คือ 1) จัดบรรยากาศในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ 2) จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนการสอน 3) ประชุมระดมความคิดและกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน 5) ส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพ 6) ส่งเสริมการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 7) ส่งเสริมการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 8) ส่งเสริมการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง 9) ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียน 10) ส่งเสริมการเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี 11) ส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี 12) จัดทำคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล 13) ประชุมกลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 14) จัดประชุมภายในโรงเรียนอย่างเป็นทางการ 15) อบรมเชิงปฏิบัติการภาวะผู้นำครูโรงเรียนมาตรฐานสากล 16) การวัดและประเมินผล 17) การเชิดชูเกียรติยกย่องให้รางวัล และ 18) การศึกษาดูงานสถานศึกษาต้นแบบ 3) ผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร และการเรียนรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัยของผู้ร่วมวิจัย คือ การใช้ภาวะผู้นำครู การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง มีการมุ่งพัฒนาผู้เรียน เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี การใช้ภาวะผู้นำของผู้วิจัยมี 3 ลักษณะ คือ เป็นผู้สอน เป็นผู้บริหารจัดการ เป็นผู้ระดม

สรรพกำลังและสรรพยากรมาใช้ประโยชน์ในการวิจัย ให้โอกาสผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์จากโครงการพัฒนา ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของตนเอง เป็นการร่วมคิดร่วมทำ และเป็นการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเริ่มจากส่วนน้อยจนถึงการมีส่วนร่วมแบบเต็มรูปแบบ โครงการพัฒนาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้รับประโยชน์ (ผู้ร่วมวิจัย) สามารถที่จะรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาของตนเอง และพัฒนาตนเอง ตลอดจนพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

1.1.6 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอนที่มีต่อปัจจัยปัจจัยภาวะผู้นำครู ด้านมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ยอมรับข้อคิดเห็น และความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนบทบาทตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน และปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร พันธุ์ชัย (2556, หน้า 14-17) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำครู ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน วัดได้จากตัวบ่งชี้คือ 1) ส่งเสริมประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2) มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ 3) ปฏิบัติงานจนเห็นผลเชิงประจักษ์ 4) มุ่งมั่นอย่างจริงจังในการจัดการเรียนรู้ 5) ดูแลเอาใจใส่นักเรียนของตน 6) มุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน และ 7) ศึกษา ติดตาม และแก้ไขข้อบกพร่องทางภาษาของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครูโดยมีตัวบ่งชี้ ด้านมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน มีพฤติกรรมดังนี้ กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ทำความสามารถของตนเองตามสถานภาพจริงและปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้ ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นรอบด้านของผู้เรียนต่อผู้ปกครองและผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ยอมรับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผู้ปกครอง ปรับเปลี่ยนบทบาทและปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน และตรวจสอบข้อมูลการประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน รวมไปถึงผลการวิจัย หรือองค์ความรู้ต่างๆ และนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556, หน้า 32)

1.2 ผลการศึกษาผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน ได้ดังนี้

1.2.1 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

และครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีระดับผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ และผลสำเร็จของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 ได้ให้แนวทางในกระบวนการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด เพื่อแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกการปฏิบัติ ให้คิดได้ คิดเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ ไปพร้อมกับสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการต่างๆ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลา ทุกสถานที่ เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ 7) ใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย

1.2.2 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ในด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ นำหลักสูตรสถานศึกษามาออกแบบการจัดการเรียนรู้ นำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดหรือความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยแนวคิดของกุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) กล่าวถึง สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำหรับช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้อาจเป็นวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือหรือสิ่งแวดลอมที่เป็นสิ่งเร้าซึ่งมีความแปลกมากกๆ ผู้เรียนยิ่งได้เรียนรู้มาก ดังนั้นสื่อการสอนนับว่าเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ในการวางแผนจัดเตรียมการเรียนการสอนของครู ต้องพิจารณาเลือกสื่อการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กับจุดประสงค์ และเนื้อหาสาระของการเรียนการสอน รวมทั้ง ต้องเหมาะสมกับผู้เรียนด้วย

1.2.3 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนอยู่เสมอสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดของทิตนา แชมมณี (2553, หน้า 378) ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียน และเน้นประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ มีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีบทบาทที่สำคัญในการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ประกอบด้วย 1) วางแผนการเรียนการสอน 2) ออกแบบการเรียนการสอน 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การใช้วิธีการสอน เทคนิคการสอน 5) รูปแบบการสอน ระบบการสอน 6) สื่อการสอน และ 7) การประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ ชนาธิป พรกุล (2552) กล่าวว่า การจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการจัดการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจนเกิดความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปบูรณาการใช้ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยการจัดวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนให้สามารถพัฒนาตนเอง ได้ลงมือศึกษาค้นคว้า คิดแก้ปัญหาและปฏิบัติงานสร้างความรู้ให้ตนเอง โดยมีครูผู้สอน เป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนจัดสถานการณ์ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

1.2.4 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ในด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยสืบค้น ข้อมูลในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างต่อเนื่อง นำเทคโนโลยีมาใช้ผลิตสื่อและนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีเนื้อหาและ กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมต่อผู้เรียน สอดคล้องผลการวิจัยแนวคิดของกุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) กล่าวถึง สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำหรับช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้อาจเป็นวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือหรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้าซึ่งมีความแปลก

มากๆ ผู้เรียนยิ่งได้เรียนรู้มาก ดังนั้นสื่อการสอนนับว่าเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ในการวางแผนจัดเตรียมการเรียนการสอนของคุณ ต้องพิจารณาเลือกสื่อการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระของการเรียนการสอน รวมทั้ง ต้องเหมาะสมกับผู้เรียนด้วย เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ศรัณยา ไครบุตร (2558, บทคัดย่อ) พบว่า รูปแบบการพัฒนาก้าวหน้าครูเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 11 พบว่า 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำครูเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 11 มี 3 องค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบหลักด้านความรู้ มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) ความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ 2) ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร องค์ประกอบหลักด้านทักษะมี องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) คุณลักษณะความเป็นครู 2) คุณลักษณะนักเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร 3) รูปแบบการพัฒนาก้าวหน้าครูเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 11 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล ผลการตรวจสอบรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ารูปแบบมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้พัฒนาก้าวหน้าครูเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาก้าวหน้าครูเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 11 ทั้ง 3 ระยะ พบว่า ระยะฝึกปฏิบัติจริงผลค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินภาวะผู้นำครูเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโรงเรียนมัธยมศึกษา สูงกว่าก่อนการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะฝึกปฏิบัติจริง

1.2.5 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ นำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีการตรวจสอบเครื่องมือก่อนวัดและประเมินผล และวัดประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง ซึ่ง กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2550, หน้า 39 – 41 อ้างอิงใน ศิริพร กุลสานต์, 2557, หน้า 41 – 43) ได้ให้แนวคิดในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อ

รองรับการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบของการวัดและประเมินผล ได้ดังนี้ 1) เน้นการประเมินผลที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ เป็นการทดสอบเพื่อดูพัฒนาการของผู้เรียนอยู่ในระดับใด มีความสามารถหรือมีจุดเด่นที่ควรได้รับการส่งเสริมในด้านใด จุดอ่อนที่ต้องแก้ไขอยู่ตรงไหน 2) สามารถออกแบบวัดและประเมินผลผู้เรียนได้ครอบคลุมทุกด้าน 3) เน้นการใช้ข้อสอบแบบอัตนัยเชิงวิเคราะห์ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน และมีการถ่ายทอดความคิดอย่างเป็นระบบและประยุกต์อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (2551, หน้า 26 – 30) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักพื้นฐาน สองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ เช่นเดียวกับ ภิญญู ทองเหลา (2553) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบเสริมสร้างภาวะผู้นำในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ระบบการประเมินรายงานผลให้เกี่ยวข้องทราบเพื่อทบทวนปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้ รัชฎาพร พิมพิชัย (2556) ได้ทำการวิจัย รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำทางการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การกำหนดเป้าหมายในการเรียน 3) การมีกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอน 4) การมีทักษะในการจัดการเรียนการสอน 5) การวัดและประเมินผล

1.2.6 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ในด้านผลสำเร็จของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีแนวทางให้นักเรียนมีทักษะการคิดที่ดี มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และมีแนวทางพัฒนานักเรียนให้มีทักษะความรู้ ทักษะวิชาการที่พร้อม ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551, หน้า 3- 4) ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้ 1) ความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง เป็นความสามารถในการรับ ส่งสารเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักเลือกรับและส่งสาร โดยใช้หลักเหตุผลพร้อมทั้งใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

2) ความสามารถในการคิด หมายถึง เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องการทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม ดังที่ Yok-Barr and Duck (2004) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาครูให้เป็นผู้นำและใช้ภาวะผู้นำ เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ 4 ประการ คือ 1) เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) การเพิ่มศักยภาพการสอนและการจัดการเรียนรู้ 3) ประกาศเกียรติคุณ การให้รางวัล 4) การเป็นตัวแบบครูประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยภาวะผู้นำครูและผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยภาวะผู้นำครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากสำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 13-

14) ได้ดำเนินการประเมินสมรรถนะครูที่หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานประกอบด้วย ความรู้ (knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Other characteristics) และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้องค์กรปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่นๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากแรงผลักดันเบื้องต้น (Motives) อุปนิสัย (Traits) ภาพลักษณ์ภายใน (Self Image) และบทบาทแสดงออกต่อสังคม (Social Role) ที่แตกต่างกันทำให้พฤติกรรมการทำงานที่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคลแนวใหม่ภาครัฐ ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการบริหารทรัพยากรบุคคลตามกรอบมาตรฐานความสำเร็จด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล (Standard for Success) ซึ่งเห็นได้ว่าภาวะผู้นำครูมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา จะต้องพัฒนาตนเองและมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งความสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่การงานของตน ครูต้องเป็นผู้บริหารชั้นเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอเพื่อเป็นที่ยอมรับในสังคมของการเรียนรู้ ผลการวิจัยของ Crowther (2002) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของครูในสถานการณ์ที่เป็นปัญหาหรือในโรงเรียนที่สับสนหรือวิกฤต โดยทำการศึกษาเป็นเวลา 5 ปี กับโรงเรียนในออสเตรเลียและสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยได้พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำครู 6 ระดับเรียงจากน้อยไปหามาก ได้ดังนี้ 1) การมีความเชื่อมั่นหรือมีเจตคติทางบวกการที่หนทางที่ดีกว่าเสมอ 2) มุ่งมั่นอย่างจริงจังในการปฏิบัติการสอน 3) ส่งเสริมและสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูชั้นในโรงเรียนบนรากฐานการจัดการเชิงระบบขององค์กรที่ตายตัวไปสู่ระบบที่ยืดหยุ่น 4) เผชิญปัญหาและอุปสรรคภายใต้วัฒนธรรมโครงสร้างขององค์กร 5) แปลงแนวคิดวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติที่ทำจริง 6) ดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมองค์การแบบสู่ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ที่ว่าในห้องเรียนครูต้องเป็นทั้งผู้สอนและผู้บริหาร เช่น การบริหารจัดการชั้นเรียนของตนเอง ครูต้องใช้ภาวะผู้นำในการบริหารนักเรียนที่ตนเองสอนหรือรับผิดชอบอยู่ เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นการบริหารนักเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) ซึ่งล้วนให้ครูมีส่วนร่วม และมีภาวะผู้นำในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้จากการแสดงให้เห็นบทบาทของครูในการเป็นครูผู้นำ (Teacher Leader) บทบาทการเป็นผู้นำพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Developers) และให้การพัฒนาแก่บุคลากรต่างๆ (Staff –Development Providers)

2.2 ผลการเปรียบเทียบผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ตามความ

คิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้า ฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ เพศ ระดับ การศึกษา และประสบการณ์ทำงาน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากผลที่เกิดขึ้น จากกระบวนการจัดการเรียนรู้ระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อวัตถุประสงค์ของการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้สอดคล้องสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, หน้า 108-109) กล่าวถึง บทบาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการออกแบบการ จัดการเรียนรู้ 2) จัดการทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นความรู้ ทักษะ กระบวนการที่สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดคุณลักษณะพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 3) วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล พร้อมนำข้อมูลมาใช้ ในการออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่มุ่งตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ตามความแตกต่างของผู้เรียนและพัฒนาการทางสมองเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ 4) จัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร 5) จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและ ภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 6) จัดเตรียมและใช้สื่อการเรียนรู้ต่างๆ ตลอดจน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนได้อย่างเหมาะสมกับการเรียนรู้ ของผู้เรียน 7) ระเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ อย่างหลากหลาย ทั้งนี้ มุ่งเน้นการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพเป็นจริงเป็นสำคัญ เน้นมีการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง ตลอดจนความสอดคล้องธรรมชาติวิชาและพัฒนาการของผู้เรียน 8) นำผลการ ประเมินของผู้เรียนมาใช้เพื่อสอนซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนตลอดจนปรับปรุงจัดกิจกรรม การสอนตนเองอย่างเป็นระบบ และ 9) ใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกระบวนการของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (2551, หน้า 3- 4) ได้กำหนดสมรรถนะ สำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้ 1) ความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง เป็นความสามารถในการรับ ส่งสารเพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้รู้จักเลือกรับและส่งสาร โดยใช้หลักเหตุผลพร้อมทั้งใช้วิธีการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ 2) ความสามารถในการคิด หมายถึง เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็น

ระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม และผลการวิจัยของ สฐิตินา ไชยมหา (2556, บทคัดย่อ) ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า 1. องค์ประกอบภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้
- 3) ด้านความสามารถในการวัดและประเมินผล 4) ด้านการพัฒนาตนเองสู่ครูมืออาชีพ และ 5) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

3. ปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเช่นนี้เพราะ ภาวะผู้นำครู เป็นตัวชี้วัดหนึ่งในสมรรถนะประจำสายงานของผู้สอน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดครูผู้สอนทุกคนต้องมีภาวะผู้นำครู ซึ่งสมรรถนะประจำสายงานนับว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดบทบาทของครูผู้สอนและผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ 1) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้

ในการวางแผน การจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน 2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้ และทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3) ออกแบบการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย 4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้ 5) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน 6) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน 7) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริม และพัฒนาผู้เรียน รวมทั้ง ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4. อำนาจพยากรณ์ของปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จำนวน 5 ด้าน พบว่า 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้โดยมีภาพรวม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ด้านการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ และด้านการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง อาจเป็นเช่นนี้เพราะเพราะการมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน การจัดการเรียนการสอนของครูก็จะส่งผลให้เกิดคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล และเมื่อมีเจตคติที่ดีแล้วก็จะส่งผลออกมาภายนอก แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมทางภาวะผู้นำครู สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 42 ที่ได้ให้แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการ มีดังนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระด้านความรู้ต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และอำนวยความสะดวก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่

มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคล ในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ 7) ใช้วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลาย ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การเรียนและการร่วมกิจกรรม การใช้แฟ้มสะสมงาน การทดสอบการสัมภาษณ์ ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสแสดงพจนานุกรมเรียนรู้ได้หลายรูปแบบ ไม่เพียงความสามารถผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบเท่านั้นจะแสดงถึงความแตกต่างอันเกิดจากการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ได้มากขึ้น ซึ่งแนวคิดของกษมา วรวรณ ญ อยุธยา ที่ว่าในห้องเรียนครูต้องเป็นทั้งผู้สอน และผู้บริหาร เช่น การบริหารจัดการชั้นเรียนของตนเอง ครูต้องใช้ภาวะผู้นำในการบริหาร นักเรียนที่ตนเองสอนหรือรับผิดชอบอยู่ เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นการบริหารนักเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) ซึ่งล้วนให้ครูมีส่วนร่วม และมีภาวะผู้นำในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้จากการแสดงให้เห็นบทบาทของครูในการเป็นครูผู้นำ (Teacher Leader) บทบาทการเป็นผู้นำพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Developers) และให้การพัฒนาแก่บุคลากรต่างๆ (Staff – Development Providers) เป็นต้น บทบาทผู้นำของครู มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน จึงจำเป็นต้องกำหนดให้ครูมีภาวะผู้นำที่เพียงพอที่จะดำเนินการในกระบวนการปรับปรุงคุณภาพด้านต่างๆ ของโรงเรียนได้สำเร็จ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1.1 ปัจจัยภาวะผู้นำครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภาวะผู้นำครูทั้ง 5 ด้านผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเกิดภาวะผู้นำครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพสามารถในความรู้ในวิชาชีพไปพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น สิ่งที่เป็นพื้นฐานของความสำเร็จ คือ ส่งเสริมให้ครูมีกรอบวิธีที่อบอุ่น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้ครูมีประสิทธิภาพในการทำงานและเกิดภาวะผู้นำขึ้นมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 5 ด้านมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนของครู เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ

กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูควรตระหนักถึงกระบวนการในการสร้างเนื้อหา และแนวทางการสอนของนักเรียน ให้พร้อมกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

1.3 ปัจจัยภาวะผู้นำครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย วิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ ทำงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำครู เป็นสมรรถประจำสายงานที่ครู ต้องปฏิบัติซึ่งมีผลเกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงาน มีปัจจัยอื่นๆ ที่บ่งบอกให้เห็นถึงบทบาทและหน้าที่ที่แตกต่างกัน อาทิ เช่น ประสบการณ์ทำงานของครู งานที่ได้รับมอบหมาย ฉะนั้น ครูจะต้องมีการพัฒนาความรู้ และความสามารถของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

1.4 ผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ เพศ ระดับการศึกษาและ ประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครในแต่ละด้าน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้า ฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนไม่มีความแตกต่างกัน แสดงให้เห็นถึง ความสำคัญของผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ เพราะกระบวนการจัด สอนครูที่ดีและนักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้องส่งผลถึงนักเรียนได้อย่างชัดเจน

1.5 ปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์ กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นถึง ผู้บริหารควรคำนึงการ พัฒนาครู ควรจะพัฒนาครูในทุกๆ ด้านไปพร้อมๆ กัน และตระหนักถึงภาวะผู้นำครู มีความสำคัญอย่างไร เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการ ประกอบวิชาชีพครู ซึ่งเป็นอาชีพที่มีเกียรติและเป็นงานสร้างสร้างคนให้กับสังคมต่อไป

1.6 ผลการหาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อ ผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร พบว่า ตัวแปรปัจจัยภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม จำนวน 5 ด้าน พบว่า 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยภาวะผู้นำครู โดยมี และด้านการ สนทนาอย่างสร้างสรรค์ ด้านที่ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการ ปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรเพิ่มเติมที่เป็นปัจจัยภาวะผู้นำครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ที่ยังไม่ได้ศึกษา เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขนาดของโรงเรียน เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาตัวแปรหรือเนื้อหาในการสังเคราะห์ให้มากขึ้นในเรื่องของภาวะผู้นำครู และผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้

2.3 ควรหาแนวทางอื่นที่ส่งเสริมภาวะผู้นำครูการทำงานของบุคลากรในองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร